

İLKOKULA HAZIRLIK (OKUL OLGUNLUĞU)

Her yıl ilkokula yeni başlayacak öğrencileri ve ailelerini bekleyen bir bilinmezlik söz konusudur, bu nedenle heyecan, korku ve kaygı hissetmeleri oldukça normaldir. Çocuğun okula uyum sürecini ne kadar kolay geçireceği okul olgunluğuyla yakından ilgilidir.

Okul olgunluğu; çocuğun okuldaki kurallar sistemine ve öğrenme etkinliklerine fiziksel, bilişsel, sosyal ve duygusal olarak hazır olması olarak tanımlanabilir. Öncelikle çocuğun yaş düzeyine uygun dil ve bedensel gelişiminin tamamlanmış olması; görsel ve işitsel algısının, el-göz koordinasyonunun, ince motor ve kaba motor becerilerinin yeterli düzeyde olması gerekir. Aynı zamanda tek başına yemek yeme, giyinme, tuvalet ihtiyacını giderme ve kişisel temizliğini sağlama gibi öz bakım becerilerine sahip olmalıdır. Okul Olgunluğu Testleri, çocuğun okula başlarken hazır olduğu yönlerini, hazır olmadığı ve geliştirilmesi gereken yönlerini tespit etmeye yardımcı olur. Bu tespitler sayesinde, geliştirilmesi gereken yönlerde gerekli önlemler alınarak, çocuğun uyum sürecini kolaylaştırılır. Kendine özgü zekâ ve kişilik özellikleri, akranlarıyla sosyalleşme sıklığı, ailesinin eğitime karşı tutumu ve çocuğa sundukları kitap okuma, düşünme ve tartışma, sinema, tiyatro ve çocuk atölyeleri gibi olanaklar okul olgunluğunun gelişmesi üzerinde önemli etkenlerdir.

Ebeveynlerin çocuğa karşı tutum ve davranış biçimleri çocuğun duygusal olgunluğunu etkiler. Aşırı koruyucu tutum çocuğun aşırı bağımlı olmasına ve özgüven eksikliği yaşamasına; baskıcı tutum çekingen olmasına ve sürekli hata yapmaktan korkmasına; aşırı hoşgörölü tutum ise bencil olmasına ve sınır tanımamasına sebep olabilir. Bunların her biri çocuğun okul yaşantısında olumlu iletişim kurmada ve sosyal uyumda zorluk çekmesine yol açabilir. Güven veren, destekleyen ve kabul eden tutumla yetiştirilen çocuk ise özgüveni yüksek, işbirliğine açık ve duygusal açıdan dengeli olduğundan dolayı genellikle okula kolay uyum sağlar, potansiyelini ortaya koyar ve kendisini mutlu hisseder.

Çocuğun toplumsallaşmaya ilk adımını attığı kurum olan okulda; sınıf içinde kazandığı bilgi ve beceriler kadar sınıf dışı aktivitelerde, oyun ve spor etkinliklerinde göstereceği sosyal uyum da önemlidir. Böylelikle ilkokula başlayan çocuk kendisini yerine getirmesi gereken birçok beklentiyle karşı karşıya bulur. Okuma-yazma ve matematik becerilerini kazanması, günün büyük bölümünü evinden uzakta yeni tanıştığı akranları ve yetişkinler ile geçirmesi, uzun süreler boyunca sırada oturarak derslere odaklanması beklenir. Okulöncesi eğitim ilkokula uyum sürecini desteklemesine rağmen daha serbest ve oyun odaklı bir sistemdir; çocuk ilkokula geçişle birlikte sürekli bir programı takip etmesi ve birçok kurala uyması gereken bir sistemle karşılaşır. Çocuğun neden oyun oynamak yerine ders dinlemesi ve çalışması gerektiğine dair farkındalığı olmaması ve motivasyon eksikliği yaşaması çok doğaldır.

Tüm bu faktörlere bağlı olarak bazı çocuklar akademik beklentileri karşılamakta veya sosyal uyum sağlamakta güçlük çekebilir, okula gitmek istemedikleri dönemler olabilir. Bunlara karşı erkenden önlem almak için ebeveynler çocuklarının duygusal ve sosyal olgunluğunu desteklemeleri büyük önem kazanmaktadır.